

Sažetak uz video „Gdje je ključ?”

Situacija:

Bračni par Christine (83) i Fritz (86) žive kod kuće. U ovoj epizodi je gospodin Fritz često zaboravan i konfuzan. Često se svađaju jer se nešto ne može pronaći: naočale za čitanje, novčanik, ključevi, itd. Gospodin Fritz uvijek poriče da je ON nešto zagubio. Oboje imaju potpuno identičan svežanj ključeva.

Sadržaj snimka:

Gospođa Christine kaže da želi ići u kupnju. I odmah slijedi pitanje: „Reci mi, gdje su ključevi?” Pretpostavlja da bi NJEZIN svežanj ključeva trebao biti na komodi. Ali, nema ga. A gospodin Fritz kaže da ON ima svoje u džepu. A ona: „...skembao si ga ponovno negdje...”. Ali, on poriče. Pretpostavlja da je u džepu njegovih hlača - i zapravo ga nalazi tamo. Trijumfalno kaže: „I, gdje je bio? U tvom džepu!” Ali on kaže da ne zna KAKO je ključ dospio tamo „Nisam ga ja stavio tamo...”

- „Kao uvijek!”, kaže na kraju gospođa Christine.

Analiza:

Nažalost, nemamo općevažćih recepata ili preporuka - uvijek se morate kreativno nositi sa situacijom. Supružnicima je teško kad shvate da osoba s kojom ste željeli ostarjeti postaje zaboravna i možda razvija demenciju. Optužbe za zaboravnost vrlo su česte, a pogođeni često poriču da su sami krivi.

Već pitanje „Gdje je ključ?” uključuje i optužbu da ON sigurno ima nešto s tim. To zatim pokreće njegovu obrambenu reakciju: Njegov ključ je u džepu. Možda je stavio NJEZIN ključ u džep jer nije pronašao SVOJ. Njena izjava da ga je OPET negdje „spremio” jasno je pripisivanje krivnje. Zato je odbija „...ne vjerujem...”. „Opet” izražava paušalnu optužbu. On sve ČEŠĆE nešto zaboravlja ili gubi. Takve riječi (npr. „opet”) treba izbjegavati, jer čak i zdrave sugovornike gotovo prisiljavaju na obrambeni stav. Dijalektna riječ „skembao” također ima negativno značenje u ovom kontekstu, gotovo kao da ga je skrio. Ona zadržava prijekorni ton kada kaže da je ključ pronašla u džepu njegovih hlača. Ova optužba vjerojatno uključuje nepažnju i aljkavost.

Odgovor na optužbu često je poricanje. Možda njegova smirenost znači da mu je tako nešto već poznato i da je rezigniran. Iako se mnogi ljudi nadaju da će se drugi POBOLJŠATI kada ih optužuju, ovdje se to posebno NIJE za očekivati, jer je njegova zaboravnost simptom bolesti. On ne

zaboravlja s namjerom. I jednostavno je zaboravio da ima ključ u džepu drugih hlača. A sigurno nije bio svjestan da je u džep stavio i NJEZIN ključ. Stoga i ne zna ZA ŠTO je kriv. Samo se ONA nastavlja ponašati kao da je on učinio nešto loše. On ne razumije ŠTO je opet učinio krivo. A rodbina tada dolazi s izjavama poput: „razmisli malo...”, „zar se ne sjećaš?”, „to sam ti posebice naglasila...”, „ti baš sve zaboravljaš!”, „zar si to opet zaboravio?”, „vjerojatno si tvoj ključ opet negdje zaturio!”

To je „otrov” za pogođene i NE može pomoći. To vide kao potvrdu da sve rade krivo i da više nisu sposobni za život.

Razmišljanja:

Trebamo li jednostavno **oduzeti ključ** ljudima koji često gube nešto?

Pravno gledano, to nije dopušteno jer tako te ljude lišavamo slobode. To bi bilo upitno i s etičke točke gledišta. Tehnički gledano, postavlja se pitanje može li osoba i dalje pravilno rukovati ključem (umetnuti ključ, okrenuti ga u pravom smjeru). Pragmatično pitanje je ima li to smisla. Ovo bi često moglo dobro doći jer se ne mora tražiti. Međutim, pogođeni obično nemaju uvid da je to zbog NJIHOVE zaboravljivosti. Oni primjećuju samo da ključa nema. I često se osjećaju kao pod pokroviteljstvom.

Stoga bi imalo smisla da oboje imaju ključ. No, trebali bi biti drugačije označeni (privjesci za ključeve, kapice za ključeve itd.) kako biste znali tko je vlasnik kojeg ključa.

Uvidi:

Ako dotična osoba nema problema kada MI upravljamo ključevima, u redu je. Ako osoba insistira na vlastitom ključu, tada ga NE trebamo uzeti! Na primjer, konfuzna gospođa (više se nije mogla sama otključati/zaključati) bila je sretna ako može imati svežanj ključeva sa sobom - iako ti ključevi nisu čak ni pripadali kući. Eventualno dogovoriti fiksna mjesta za pohranu: Kvačice za ključeve, ladica u ormaru u predsoblju, itd.

Pozor! Ako netko ostavi ključ iznutra i sam je kod kuće, mnoge se brave NE MOGU otvoriti izvana u hitnim slučajevima!

Tehnička pomoć za pronalaženje ključeva:

Jednostavni pronalazači ključeva koji reagiraju na zvižduk i proizvode zvuk ili svjetlo.

Tražilica ključeva s Bluetoothom, ili tracker s GPS lokacijom (pozor, jer ovo također odgovara „monitoringu” - dobiti privolu!).

Zaključavanje prostorija čini neke konfuzne ljude agresivnima.

Preporuka literature:

Pretraživanje interneta npr. „Tražilica ključeva”